

Φ Ρ Ο Ν Τ Ι Σ Τ Η Ρ Ι Α
Ο Μ Ο Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΟΥΣΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ)
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 24 Φεβρουαρίου 2024

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή**
- β. Σερπιέρι-Ρου**
- γ. εθνικές γαίες**

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση:

- 1. Οι συγκροτημένες προσπάθειες για την είσοδο της εμπορικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού ξεκίνησαν:**
 - α. μετά τη λήξη της Ελληνικής Επανάστασης.**
 - β. στη Σύρο εξαιτίας της στρατηγικής θέσης του νησιού.**
 - γ. μετά τα μέσα του 19ου αι.**
 - δ. την τελευταία δεκαετία του 19ου αι.**
- 2. Οι εθνικές γαίες ήταν:**
 - α. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών στις περιοχές που περιήλθαν στον έλεγχο του ελληνικού κράτους.**
 - β. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Ελλήνων που μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνική κράτους περιήλθαν στη δικαιοδοσία του.**
 - γ. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών τις οποίες εξαγόρασε το ελληνικό κράτος έναντι υψηλού τιμήματος.**
 - δ. οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών που παραχωρήθηκαν στο ελληνικό δημόσιο έναντι χαμηλού τιμήματος.**
- 3. Από τα παρακάτω αγροτικά και βιομηχανικά είδη δεν εξαγόταν από την Ελλάδα τον 19ο αιώνα:**
 - α. το βαμβάκι.**
 - β. ο μόλυβδος.**
 - γ. η σμύριδα.**
 - δ. το σιτάρι.**
- 4. Το πιο σημαντικό ελληνικό ναυτιλιακό κέντρο που αναδείχτηκε μετεπαναστατικά ήταν:**
 - α. η Χίος.**
 - β. τα Ψαρά.**
 - γ. το Γαλαξίδι.**
 - δ. η Σύρος.**

5. Η συνολική έκταση των εθνικών κτημάτων ανερχόταν συνολικά σε:

- α. 370.000 στρέμματα.
- β. 600.000 στρέμματα.
- γ. 2.650.000 στρέμματα.
- δ. 5.000.000 στρέμματα.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

- α. Ποια προϊόντα εισήγαγε η Ελλάδα κατά τον πρώτο αιώνα της ανεξαρτησίας της; (μον. 5)
- β. Ποιες προσπάθειες έγιναν για την είσοδο της ελληνικής ναυτιλίας στην εποχή του ατμού μετά τα μέσα του 19ου αιώνα; (μον. 8)

Μονάδες 13

Θέμα Β2

- α. Γιατί ο πολυτεμαχισμός των εθνικών γαιών ήταν απαραίτητος;
- β. Πού αποσκοπούσαν οι εκμεταλλεύσεις του υπεδάφους στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα;

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στο περιεχόμενο των νομοθετημάτων του 1871 που καθόριζαν τον τρόπο διανομής των εθνικών γαιών, στην εφαρμογή των νόμων αυτών και την εκπλήρωση των στόχων τους.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το ζήτημα λοιπόν των εθνικών γαιών θα λυθεί με δύο νόμους τους οποίους έφερε προς ψήφιση στη Βουλή ο Σ. Σωτηρόπουλος, ως υπουργός των Οικονομικών της κυβέρνησης Κουμουνδούρου. Πρόκειται για τους νόμους ΥΛΑ΄ (431) της 25ης Μαρτίου 1871 και ΤΟς΄ (376) της 24ης Μαρτίου 1871. Με τον πρώτο νόμο ρυθμίζεται η διανομή και η διάθεση της εθνικής γης, με το δεύτερο το ελληνικό κράτος έρχεται να δώσει λύση στις εμφυτεύσεις που είχαν γίνει επί εθνικών γαιών. Σύμφωνα με το νόμο ΥΛΑ΄ κάθε οικογενειάρχης, ενήλικας Έλληνας πολίτης, χήρα, ανήλικα ορφανά καλούνταν να συμμετάσχουν στη διανομή των «μη πεφυτευμένων» γαιών. Το κράτος θα διατηρούσε πλέον μόνο τα δάση και ορισμένα οικόπεδα στις πόλεις κυρίως, που θα μπορούσαν να του φανούν χρήσιμα. [...] Η γη που θα διανεμόταν σε κάθε δικαιούχο δεν μπορούσε να ξεπερνά τα 80 στρέμματα ξηρικών και 40 στρέμματα ποτιστικών γαιών. Μεταξύ των δικαιούχων κα έπρεπε να προτιμηθούν όσοι ήσαν ήδη κάτοχοι εθνικών γαιών. Με το νόμο εξάλλου ΤΠς΄ (386) [...] οι καλλιεργητές μπορούσαν να εξαγοράσουν τα δικαιώματα του κράτους, καταβάλλοντας την αξία της ασκεπούς γης την ημέρα της δημοσίευσης του νόμου.

Με βάση τη νομοθεσία μέχρι το 1911 εκδόθηκαν 357.217 παραχωρητήρια που αντιστοιχούσαν σε 2.650.000 στρέμματα συνολικής αξίας 90.000.000 δραχμών. [...] Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της διανομής είναι αντιφατική. Τα οφέλη για το δημόσιο ταμείο υπήρξαν πολύ κατώτερα των προσδοκιών, καθώς μόλις το 55% της αξίας των γαιών που διανεμήθηκαν εισπράχτηκε από το κράτος μέχρι το 1911.

Σ. Σωτηρόπουλος, Η διανομή των εθνικών γαιών (1871), (Εισαγωγή - Ιστορικός σχολιασμός: Κώστας Κωστής), στο Τετράδια κοινοβουλευτικού λόγου, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, Αθήνα 2010, σελ. 42-43

Θέμα Δ1

Αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στους παράγοντες που ευνόησαν την ανάπτυξη της εκμετάλλευσης του υπεδάφους της Ελλάδας από τις αρχές της δεκαετίας του 1860 έως και τα τέλη του 19ου αιώνα.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Στην Ελλάδα, μετά τη θέσπιση της μεταλλευτικής νομοθεσίας (το 1861 και η τροποποίηση το 1867), η οποία όριζε το καθεστώς των παραχωρήσεων μεταλλείων, ένας «μεταλλευτικός πυρετός» –διαταξικού σχεδόν χαρακτήρα– κατέλαβε τη χώρα. Πολλοί ήταν εκείνοι που επεδίωξαν να αποκτήσουν παραχωρήσεις μεταλλείων ελπίζοντας σε αμύθητα κέρδη, «μέσα στο κλίμα των αυξημένων προσδοκιών» που είχαν δημιουργήσει τα Λαυρεωτικά, συνεπαρμένοι ασφαλώς από το φетиχισμό του μεταλλεύματος καθώς και από τον ενθουσιασμό που γεννούσε ο προσανατολισμός στη διεθνή αγορά. Ωστόσο, ο εντυπωσιακός αριθμός των αιτήσεων για παραχώρηση εκμετάλλευσης που κατατίθενται την περίοδο 1867-1875 στο Υπουργείο Εσωτερικών δεν συνοδεύεται από ανάλογη άδεια εκμετάλλευσης: από τις 1.686 αιτήσεις παραχωρήσεων, μόνο 359 παραχωρήσεις δόθηκαν τελικά από την κυβέρνηση. Εξάλλου, λιγιστές ήταν οι επιχειρήσεις (σε σχέση με τον αριθμό των παραχωρήσεων) που προχώρησαν εντέλει σε εκμετάλλευση. Την περίοδο αυτή (1867-1875) συγκροτούνται οι πρώτες 29 μεταλλευτικές επιχειρήσεις απορροφώντας σημαντικό μέρος των χρηματικών διαθεσίμων. Ελάχιστες απ' αυτές τις εταιρείες, μόλις 4-5, προχώρησαν σε εκμετάλλευση, ενώ 11 διαλύθηκαν. Στα 1877, ξεχωρίζουν η Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου, η Ελληνική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου, τα θειορυχεία Μελά στη Μήλο και η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία.

Λήδα Παπαστεφανάκη, Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορικά Μεταλλεία στο Αιγαίο, 19ος-20ος αιώνας, (Μήλος 3- 5.10.2003), Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2005, σ. 27-47

Καλή επιτυχία!!!